

MINISTER INFRASTRUKTURY

Warszawa, dnia 23 września 2010 r.

BP – 11p - 0701 - 19/10
L.dz.:BP/10/01598

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 24.09.10.
nr. 5023 podpis. *Bogdan Borusewicz*

[Signature]
SEKRETARIA T
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 22.09.10.
nr. 7421 podpis. *[Signature]*

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Nawiązując do oświadczenia Senatora Pana Sławomira Kowalskiego złożonego podczas 61 – go posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 5 sierpnia br. przedstawiam wyjaśnienia, dotyczące pisma Wójta Gminy Czernichów z dnia 3 sierpnia br.

Na wstępie należy podkreślić, że dnia 6 sierpnia br. Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu oraz niektórych innych ustaw, zwaną dalej *ustawą*. W dniu 13 sierpnia br. została ona podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, a dnia 16 sierpnia br. została ogłoszona w dzienniku ustaw i z tym samym dniem weszła w życie.

Artykuł 13a ust. 1 *ustawy* stanowi: „Rada gminy w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w art. 2, w celu zapewnienia bezpieczeństwa ludzi lub mienia, w drodze aktu prawa miejscowego, wyznacza obszary, na których nastąpiło zniszczenie lub uszkodzenie obiektów budowlanych w wyniku osunięcia ziemi i na których odbudowa obiektów budowlanych odbywa się na warunkach określonych w ust. 2.”. Na obszarach tych zgodnie z art. 13a ust. 2 *ustawy*, odbudowa obiektów budowlanych możliwa jest jedynie po trwałym ustabilizowaniu terenu z zastosowaniem odpowiednich metod technicznych ustalonych w projekcie geotechnicznym dla skomplikowanych warunków gruntowych trzeciej kategorii geotechnicznej, w rozumieniu przepisów w sprawie ustalenia geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych oraz po uzyskaniu pozwolenia na budowę. Obowiązek uchwalenia tego aktu

prawa miejscowego nie powinien wywoływać żadnych skutków finansowych dla gminy, zważywszy fakt, że określenie tych obszarów wynikać będzie z obserwacji stanu faktycznego – rzeczywistych obsunięć ziemi i spowodowanych nim zniszczeń. Jeżeli w przypadku przez Pana opisanym, na obszarze gminy Czernichów występują osuwiska, na których ze wstępnych ekspertyz geologicznych wynika, że nie istnieje możliwość ustabilizowania gruntu w celu odbudowy zniszczonych obiektów lub inwestycja taka okaże się wysoce nieopłacalna ze względów ekonomicznych, to budynki takie nie zostaną odbudowane. W takim wypadku *ustawa* nie przewiduje wypłaty odszkodowań dla osób, które posiadały na tym terenie nieruchomości.

Z kolei artykuł 13c ust. 1 *ustawy* stanowi: „Rada gminy w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w art. 2, na obszarach wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 13b, może, na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta wyznaczyć, w drodze aktu prawa miejscowego obszar, na którym obowiązuje zakaz budowy nowych budynków, odbudowy oraz rozbudowy, przebudowy i nadbudowy istniejących budynków, kierując się potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia.”. Rada gminy może skorzystać z tego instrumentu prawnego w sytuacji, gdy uzna, że ze względu na zagrożenie bezpieczeństwa ludzi i mienia, pomimo zastosowania odpowiednich środków technicznych w celu ustabilizowania gruntu, odbudowa budynków na obszarze danego osuwiska jest niewskazana. Zakaz ten wprowadzić można w celu uniemożliwienia dalszej zabudowy osuwiska.

Zgodnie z art. 13c ust. 2 *ustawy* wprowadzenie powyższego zakazu wiązać się może z wypłatą odszkodowań jeżeli korzystanie z nieruchomości lub jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe bądź istotnie ograniczone. Należy podkreślić, iż co do zasady odszkodowanie takie przysługiwać będzie właścicielom nieruchomości, które przeznaczone zostały w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele budowlane lub, w związku z brakiem takiego planu, otrzymały decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. W celu uniknięcia powstania w/w odszkodowań gmina, posiadając informacje o terenach osuwiskowych mogła z wyprzedzeniem wprowadzić na tych terenach zakaz zabudowy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. W przypadku, gdyby na terenach rolnych został wprowadzony zakaz zabudowy nie wiązałoby się to z koniecznością wypłaty odszkodowań na podstawie art. 36 *ustawy* z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.).

Odnosząc się do uwagi zawartej w piśmie Wójta Gminy Czernichów mówiącej, że projekt *ustawy* nie zapewnia gminom środków finansowych na realizację ewentualnych odszkodowań, wynikających z ustanowionych przez gminy aktów prawa miejscowego, należy podkreślić, iż *ustawa* ta daje jedynie gminie nowy instrument prawny, z którego gmina może skorzystać w celu wykonania obowiązku określonego w art. 7 ust. 1 pkt 1 i 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.). Art. 7 ust. 1 w/w ustawy w pkt 1 stanowi, iż zadaniem własnym gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie m. in. ładu przestrzennego i gospodarki nieruchomościami. Z kolei pkt 14 w/w artykułu stanowi, iż do zadań własnych gminy należą sprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Jednocześnie podkreślić należy, że gmina wykonuje zadania własne przy wykorzystaniu środków własnych, a jedynie na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej lub powierzone w drodze porozumienia otrzymuje dofinansowanie.

W dotychczasowym stanie prawnym gmina posiadała instrumenty i środki umożliwiające zapewnienie ładu przestrzennego (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego) i bezpieczeństwa publicznego. *Ustawa* wyposaża gminę w nowe instrumenty prawne, które w sytuacji powstałych zagrożeń są środkiem umożliwiającym szybsze osiągnięcie zamierzonego celu i zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców.

W związku z powyższym za nietrafny należy uznać zarzut, mówiący, że *ustawa* jest niezgodna z *Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej*, ponieważ nie zapewnia dodatkowego wsparcia finansowego dla gmin. Wbrew przytoczonej w piśmie Wójta Gminy Czernichów opinii, *ustawa* nie nakłada na gminy nowych zadań własnych. Argumentacja mówiąca, iż gmina będzie musiała wprowadzić zakaz zabudowy ponieważ „jest zobligowana do wydawania aktów normatywnych w sytuacji istnienia ku temu ustawowych podstaw” nie jest, w związku z powyższym, uzasadniona. Jeżeli gmina nie podejmując odpowiednich działań naraża się na skargę powszechną (*actio popularis*) przewidzianą w art. 101a ustawy o *samorządzie gminnym*, to skarga taka mogła, również przed wejściem w życie *ustawy*, zostać zgłoszona przeciwko gminie, w przypadku braku uchwalenia przez nią planu miejscowego w celu zapewnienia bezpieczeństwa obywateli (na podstawie art. 14 ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*). Obywatele mogli także zaskarżyć uchwalone plany miejscowe, jeżeli ich zdaniem nie określono w nich granic terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych (art. 15 ust. 2 pkt. 7 ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*). Należy zgodzić się ze stwierdzeniem mówiącym, że art. 166 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* rozróżnia zadania samorządu terytorialnego na

zadania własne i zlecone. Jednakże, jak już wcześniej wskazano, zaspokajaniu potrzeb wspólnoty (art. 166 ust. 1 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*), w tym także kształtowanie ładu przestrzennego i zapewnienie bezpieczeństwa obywateli (ustawa o *samorządzie gminnym*) jest zadaniem własnym gminy, nie zaś zadaniem zleconym, a *ustawa* nie wprowadza, w tym zakresie, żadnych zmian. Również na podstawie art. 163 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* do zadań samorządu terytorialnego zalicza się zadania publiczne nie zastrzeżone przez *Konstytucję* lub ustawy dla organów innych władz publicznych.

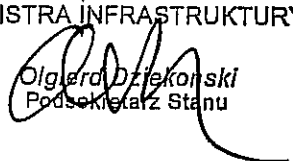
Reasumując zarzuty niekonstytucyjności *ustawy*, zawarte w piśmie Wójta Gminy Czernichów są zdecydowanie zbyt daleko idące. *Ustawa* wyposaża jedynie gminę w nowe instrumenty prawne, przydatne zdaniem ustawodawcy, do realizowania dotychczasowych zadań własnych.

Ponadto informuję, że zostało skierowane wystąpienie do Starosty Powiatu Żywieckiego, dotyczące udzielenia informacji na temat terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których te występują, w gminie Czernichów, z podaniem numerów ewidencyjnych działek, wpisanych do rejestru na podstawie art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j.: Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).

W odpowiedzi na w/w wystąpienie Starosta Powiatu Żywieckiego poinformował, że aktualnie nie dysponuje szczegółowymi i aktualnymi informacjami na temat terenów zagrożonych ruchami masowymi na terenie gminy Czernichów.

W wyniku przeprowadzenia głębszych analiz zostało powtórnie skierowane wystąpienie do Starosty Powiatu Żywieckiego.

Po uzyskaniu odpowiedzi na powyższe wystąpienie uzupełnimy niniejsze stanowisko.

Z upoważnienia
MINISTRA INFRASTRUKTURY

Olga Dziękońska
Podsekretarz Stanu